333.32 (kellene egy külön réa a lakáselosztásról)

ÜLÉST TARTOTT A FŐVÁROSI TANÁCS

Új lakáselosztási rendelet Budapesten

Szépvölgyi Zoltán elnökletével pénteken az Újvárosháza dísztermében ülést tartott a fővárosi tanács. Megvitatták az V. ötéves terv félidei teljesítésének helyzetét, tájékoztató hangzott el az engedély nélküli építkezésekről, majd a tanács rendeletet alkotott a lakáselosztásról és a lakásgazdálkodásról.

Biztosított a terv teljesítése

Dr. Békési László, a fővárosi tanács elnökhelyettese, elemezve az V. ötéves terv első félidejének tapasztalatait, a következőket hangsúlyozta: — Az V. ötéves terv, bár minden eddiginél nagyobb fejlesztéseket tartalmaz, jól előkészítettnek bizonyult, valamennyi meglevő gond ellenére megalapozott. Kisebb korrekciók, elkerülhetetlen módosítások természetesen az éves terv összeállítása során szükségesek, de az eredeti terv kiemelt célkitűzéseinek megvalósítása biztosítottnak látszik.

A továbbiakban a tanácselnökhelyettes jellemezte az elmúlt évek legfontosabb gondjait. Emlékeztetett arra, hogy már a tervidőszak indulásakor is számoltak több nehézséggel. Elsőként a budapesti munkaerőhiánnyal. Valóban, két év alatt 20 ezer helyett mintegy 30 ezerrel csökkent az iparban foglalkoztalottak létszáma. Nem sikerült hiánytalanul kielégíteni a költségvetési intézményeknél, a kiskereskedelemben, a lakossági szolgáltatások és a városi közlekedés területén mutatkozó munkaerő-igényeket. Jelenleg mintegy 20 ezren hiányzanak ezeken a helyeken.

A másik nagy gond az építőipari kapacitás hiánya, ami hátráltatja a terv céljainak hiánytalan megvalósítását. A harmadik jelentős budapesti probléma, amelyet már a tervidőszak elején látni lehetett, a beruházási költségek várható emelkedése. A beruházások költségszínvonala a tervezettnél évente 2—3 százalékkal volt magasabb, és lényegében ez a magyarázata annak, hogy az eredeti elképzelésnél mintegy 6 milliárd forinttal több pénzre lesz szükség a terv eredetileg előirányzott beruházásainak teljesítéséhez.

A továbbiakban a tanácselnökhelyettes a lakásépítésről szólt. Elmondotta, hogy az állami célcsoportos beruházásban szereplő lakások várhatóan meg is épülnek 1980-ra, Elmaradás a telepszerű magánerős lakásépítés terén van, de így is sikerül öt esztendő alatt mintegy 90—95 ezer új otthont felépíteni. Önkritikusan meg kell állapítani, hogy a komplex lakásépítésben a múlt két évben bekövetkezett lemaradások nem csupán az építőipari kapacitáshiányra, hanem az előkészítési munka hiányosságaira is visszavezethetők.

Összehangoltabb munkát

Sikeres a közlekedés fejlesztése, a metróépítés, a felüljárók és csomópontok kialakítása. Kedvező a kiemelt nagyberuházások helyzete, jó ütemben halad a metrő, a budapesti nagy sportcsarnok, az észak-pesti szennyvíztisztító mű, a dél-pesti kórház és az Örs vezér téri bevásárlóközpont építése. Előreláthatóan a szemétégető műnél levő késedelem is behozható a tervidőszak végéig. A vártnál eredményesebben halad a lakóház-felújítás, sikerült a terv időarányos részét túlteljesíteni s terven felül olyan feladatokat is elvégezni, mint például a Rákóczi úti sortatarozás.

Ma már látható, hogy az eredetileg tervezett 76 milliárd forint helyett mintegy 82 milliárd forintot fordítanak az V. ötéves terv végéig Budapest fejlesztésére. Ennek ellenére, bár a gyermekintézmények fejlesztése nagy ütemben folyik, némileg visszaesett a bölcsődei és az óvodai ellátás színvonala. A járóbeteg-ellátás sem javul lényegesen, és a felépülő új kórházakkal együtt sem enyhül jelentősen a fekvőbeteg-ellátás helyzete. Bizonyosra vehető, hogy a kereskedelmi fejlesztéseknél tapasztalható lemaradásokat a tervidőszak végéig már maradéktalanul nem lehet behozni.

Összességében — hangsúlyozta a tanácselnök-helyettes — a terv sikeres, eredményes végrehajtásához pontos és összehangolt munkára, a mainál nagyobb rugalmasságra, a kapacitások és a pénzeszközök célszerű és gyors átcsoportosítására van szükség. Változatlanul számít a fővárosi tanács a budapestiek társadalmi összefogására, a tömegszervezetek segítségére, valamint a Budapestet szerető, fejlesztéséért tenni is kész lakosok tízezreinek áldozatos munkájára.

Ezt követően a tanácsülés új lakásügyi rendeletet alkotott. A nagy figyelemmel kísért napirend előadója *dr. Nemes Tibor* főosztályvezető volt. Hangoztatta: a lakáskérdés és -elosztás a főváros legnagyobb társadalompolitikai gondja. A városban a lakásgondok jelenleg súlyosak, ezért a fővárosi tanács és a végrehajtó bizottság rendszeresen foglalkozott a lakásügyi rendeletek végrehajtásának helyzetével, és már két ízben intézkedett a szükséges módosításokról. A most megalkotásra került lakásgazdálkodási rendelet megőrzi az eddig érvényben álló alapvető intézkedéseket, de igazodik az elmúlt esztendő életszínvonal-növekedéséhez. Az 1971-ben megállapított jövedelemhatárok az elmúlt évek során irreálissá váltak. Amíg 1971-ben a lakásigénylők 61 százaléka tanácsi bérlakásra, 35 százaléka tanácsi értékesítésű (szövetkezeti) és 4 százalékuk társasházi lakásra volt jogosult, addig ma már a 166 ezer igénylő 36 százaléka jogosult bérlakásra, 52 százaléka tanácsi értékesítésű, szövetkezeti lakásra, és 12 százalékuk tanácsi elosztású társasházi lakásra.

2200 és 3200 forint a határ

A lakásjuttatás életszínvonalpolitikánk szerves része. Ezért a mostani tervidőszakban a reáljövedelem tervezett növekedésében az igényjogosultságra megállapított jövedelemhatároknak fontos szerepük van. Az új rendelet előkészítése során felvetődött ajánlásokat mérlegelve döntöttek úgy, hogy a *tanácsi bérlakásra 2200 forint*, a szövetkezeti lakásra *3200 forint* egy főre jutó jövedelemben állapítsák meg a határokat. Így tehát az eddig érvényben levő 1500, illetve 2500 forintos határok jelentősen megnövekednek. Ez azzal jár, hogy a ma nyilvántartott lakásigénylők 74—75 százaléka bér-, 21—22 százaléka szövetkezeti, 3—5 százaléka pedig tanácsi elosztású társasházi lakásra lesz jogosult. Szociálpolitikai szempontokat mérlegelve, az új rendelkezés kimondja, hogy annak, aki gyermekét egyedül neveli, továbbá nyugdíjas vagy egyedülálló, a jövedelemhatárt további 300 forinttal emelik.

Ezek a változtatások jelentős anyagi kihatással vannak mind az állampolgárokra, mind a tanácsi költségvetésre. Ugyanis azoknak az igénylőknek, akik tanácsi bérlakást kapnak, csak a szociálpolitikai kedvezménnyel csökkentett lakás-használatbavételi díjat kell befizetni. A tanácsi beruházással épülő lakások bér-, illetve szövetkezeti formában eddig létrehozott 45—55 százalékos arányát módosítani kell, mégpedig a tanácsi bérlakások arányát növelve. Mindez évi 15—18 millió forint költségvetési többletkiadással jár.

A rendelettervezet előadója hangsúlyozta, hogy a jövedelemhatárok változása nem jelent több lakást, csak azt lehet a jövőben is elosztani, ami megépül. A tanácsok a rendelkezésre álló lakásokkal gazdálkodhatnak, ezért előtérbe kerül a meglevő lakásállomány jobb hasznosítása. Az új rendelet szerint a vagyoni és jövedelmi viszonyoktól függetlenül lehetőség nyílik szükséglakás-juttatásra, az átmeneti elhelyezésként adott szoba-konyhás komfort nélküli vagy félkomfortos lakások végleges kiutalására. Lehetővé teszik a műszakilag lakás céljára alkalmas helyiségek komfortosítását, lakássá alakítását, illetve több módot biztosítanak a nagy alapterületű lakások megosztására. Mindettől a fővárosi lakásállomány növekedését remélik.

Rugalmasabb lakásgazdálkodás

A lakások célszerűbb felhasználását kívánják előmozdítani azzal, azoktól a kerületektől, ahol felhívás ellenére sem gondoskodnak a rendelkezésre álló lakások gyors kiutalásáról, a lakást kártalanítás nélkül elveszik, és az újraelosztás során használják fel. Az ok: előfordult, hónapokig álltak üresen lakások a fővárosban. Gyakori volt az is, hogy a lakásosztályok által felajánlott lakásokat a névjegyzékbe kerülő családok különböző indokokra hivatkozva visszautasították. Az új rendelet felhatalmazást ad a kerületi tanács végrehajtó bizottságainak, hogy töröljék a névjegyzékből az igénylőt, ha alapos ok nélkül, a felajánlott és egyébként megfelelő lakások egyikét sem fogadja el.

Az új rendelet egyértelműen rögzíti a lakásigények kielégítésének sorrendjét. A lakáskiutalási névjegyzék készítésénél a fizikai és a termelést közvetlenül irányító dolgozók aránya 70 százalék. A többgyermekesek a következő elvek szerint jutnak lakáshoz: a négy- és több gyermekes családok a kérelem benyújtását, módosítását követő évben, a háromgyermekesek két éven belül, azok az önálló lakással nem rendelkező családok, amelyeknek lakásigénylését 1975 végéig mint kétgyermekes családét vették nyilvántartásba, 1980 végéig lakásigényük mértékének alsó határát kielégítő lakáshoz jutnak.

A lakásigénylők korösszetételét figyelembe véve, a rendelet előírja, hogy a lakáskiutalási névjegyzékben a fiatal házaspárok aránya legalább 45 százalék legyen. Újdonságnak számít, hogy a lakásigénylők névjegyzékbe kerülésénél figyelembe kell venni a végzett jó munkát, a munkahelyhez való kötődést. Az egy munkahelyen eltöltött — kiváltképpen a tíz évnél hosszabb — idő, és az adományozott kitüntetések, beleértve a Kiváló dolgozó-oklevelet is, elsősorban azokat a munkásokat juttatják megérdemelt előnyhöz, akik erre érdemesek.

Az új rendelet továbbfejleszti a lakáselosztás társadalmi ellenőrzésére vonatkozó eddigi szabályokat s így a lakásügyi-társadalmi bizottságok hatékonyabban segíthetik a kerületi tanácsok végrehajtó bizottságainak ellenőrzését is. Ezután a lakásosztályoknak segítséget nyújtanak az igénylőknek kiutalandó lakások szobaszámának, komfortfokozatának megállapításában, valamint a szükséglakásra irányuló kérelmek és az átmenetileg elhelyezett igénylők végleges lakáskiutalására vonatkozó kérelmeinek elbírálásában is.

Dolecskó Kornélia